

Hodnotící zpráva projektu Zdravý Kraj Vysočina za rok 2022

Hodnotící zpráva obsahuje přehled aktivit, které přispěly ke zlepšování procesu místní Agendy 21 (MA21) na úrovni kraje v roce 2022. Tyto aktivity také vychází ze schváleného Plánu zlepšování MA21 na období 2021 a 2022 (viz [RK-09-2021-42](#)).

V roce 2022 byl Kraj Vysočina realizátorem místní Agendy 21 již 19. rokem a dosáhl dle národních Kritérií pro realizátory MA21 kategorie C. Na národní úrovni je Kraj Vysočina hodnocen jako jeden z nejúspěšnějších, neboť máme největší počet realizátorů na svém území, z nichž někteří také dosahují v hodnocení nejvyšších kategorií.

Místní Agenda 21 je na úrovni Kraje Vysočina realizována ve dvou základních liniích, a to jednak směrem dovnitř (směrem do úřadu na zaměstnance a vedení Kraje Vysočina) a směrem ven z úřadu (na veřejnost, NNO, podnikatelský sektor, školy a školská zařízení a municipality kraje). Kraj na regionální úrovni koordinuje místní Agendy 21 měst, obcí, mikroregionů a spolků, poskytuje jim metodickou a finanční podporu pro zvyšování jejich kvality a zajišťuje propagaci jejich aktivit a výstupů.

1. Obhájení Kategorie C a plnění vybraných ukazatelů Kategorie B – Kritéria MA21

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Ve spolupráci s jednotlivými odbory naplnit kritéria kategorie „C“ a vybraná kritéria kategorie „B“	Obhájení kategorie „C“
2.	Plnění vybraných indikátorů z metodiky UR pro kraje	Plnění vybraných indikátorů

Vyhodnocení:

V roce 2022 se podařilo znovu obhájit Kategorii „C“, a to pomocí naplnění všech ukazatelů z kategorií „D“ a „C“, a zároveň Kraj Vysočina splnil některá kritéria kategorie „B“ (pokročilí), a to:

Kritérium 12: Strategie UR města/obce nebo strategický plán rozvoje města/obce respektující principy UR – Strategie rozvoje Kraje Vysočina na období 2021 až 2027, která obsahuje principy MA21 a v opatření 2.10 Kvalitní veřejná správa se přímo zaměřuje na zavádění principů MA21 do veřejné správy.

Kritérium 15: Stanovení a sledování vlastních indikátorů ke Strategii UR – zkvalitňování realizátorů v kraji. Příkladem je získání nejvyšší pokročilosti v Kategorii B Obce Bory a obhájení Kategorie A města Jihlavy a obce Křižánky a Kategorie B města Velké Meziříčí

Kritérium 16: Výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe v oblasti MA21 – sdílení příkladů dobré praxe prostřednictvím webových stránek a facebookového profilu Zdravého Kraje Vysočina, sdílení dobré praxe mezi obcemi z Jihočeského a Jihomoravského kraje ve spolupráci s Dolním Rakouskem v rámci projektu DigiVill, např. doplněním eMapy dobré praxe s příklady zapojování veřejnosti do plánování a aktivit obcí v česko-rakouském příhraničí.

Kritérium 17: Po volbách do krajských zastupitelstev byl ustanoven Výbor pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA21, který se skládá ze 13 členů, zástupců veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru. V roce 2022 se uskutečnilo celkem 7 setkání, zápisy z těchto setkání jsou přístupné na odkazu <https://archiv.kr-vysocina.cz/vybor-pro-rozvoj-strategicky-ch-projektu-zivotni-prostredi-a-ma-21-zapisy/ds-304877/archiv=0&p1=24900>.

Úroveň realizace těchto kritérií je také zveřejněna na www.ma21.cenia.cz.

2. Zvyšování kvality realizace MA21 v obcích Kraje Vysočina

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Motivace realizátorů prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočiny	Aktualizovaný dotační program
2.	Metodická pomoc s realizací MA21 v obcích	Konzultace v obcích
3.	Spolupráce s místními experty v oblasti MA21	Konzultace, metodická pomoc
4.	Vzdělávání v oblasti MA21	Počet proškolených osob

Vyhodnocení:

Kraj je tvořen především vysokým počtem malých obcí, které nedisponují dostatečnými kapacitami pro realizaci MA21.

Kraj vnímá obce jako „důležité partnery“ v procesu rozvoje MA21 v regionu, a proto s obcemi spolupracuje a snaží se jednak zvýšit počet realizátorů MA21 na svém území, ale také i zvýšit kvalitu realizace tohoto procesu.

Tabulka 1 uvádí počet realizátorů MA21 v Kraji Vysočina k 9. 1. 2023 dle typů municipalit.

Tabulka 1

Typ municipalit	Rok 2021	Rok 2022
Kraj	1	1
Malá obec	16	12
Obec	12	11
Mikroregion	3	3
MAS	3	3
Ostatní subjekty	16	16
celkem	51	46

Zdroj: www.ma21.cenia.cz 1

Kvantitativně došlo k meziročnímu úbytku realizátorů místní Agendy 21, za to ale bylo zaznamenáno zkvalitnění již stávajících realizátorů, a to především u realizátorů ve vyšších kategoriích B a A. Ze 4 realizátorů, kteří MA21 realizují v kategorii A (nejvyšší), jsou 2 z našeho kraje (město Jihlava a obec Křižánky). Koncem roku 2022 obec Bory postoupila z kategorie C do kategorie B.

Konzultace s koordinátory MA21 v obcích našeho kraje je poskytována individuálně, dle jejich potřeb.

ad 1) **Motivace realizátorů prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočiny**

V roce 2022 byl vyhlášen dotační program MÍSTNÍ AGENDA 21 A ZDRAVÍ 2030 V KRAJI VYSOČINA 2022, který podporoval uplatňování principů udržitelného rozvoje, místní Agendy 21 a Zdraví 2030 v Kraji Vysočina. Program byl zaměřen na podporu aktivit, které mají přímou souvislost s naplňováním Kritérií MA21 a Programu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina. Alokace tohoto programu byla 2,8 mil. Kč. Celkem bylo 35ti žadatelům složených z obcí, škol, MAS a mikroregionu vyplaceno 1 809 128 Kč.

ad 2) **Metodická pomoc s realizací MA21 v obcích**

Koordinátorka Projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21 je v pravidelném kontaktu s koordinátory MA21 jednotlivých municipalit v regionu. Konzultace jsou poskytovány formou osobních konzultací na místě, telefonicky i prostřednictvím elektronické pošty v průběhu celého kalendářního roku. Další formou pomoci byly semináře a workshopy, které byly zaměřené na praktické plnění úkolů koordinátorů MA21, ať již z prostředků kraje, či financovaných z různých projektů.

ad 3) **Spolupráce s místními experty v oblasti MA21**

V rámci projektu Digivill se realizátoři MA21 z území Kraje Vysočina účastnili školení 3 jednodenních seminářů a 2 dvoudenních seminářů. Plánování veřejných prostranství, komunikační nástroje obce, jak vylepšit web obcí, digitalizace a digitální nástroje pro týmovou spolupráci – to jsou témata seminářů pořádaných v rámci projektu.

ad 4) **Vzdělávání v oblasti MA21**

V listopadu na půdě krajského úřadu Kraje Vysočina proběhla Podzimní Škola NSZM – zaměřená na témata: Volný čas dětí a mládeže, komunitní energetika, plánování a řízení k udržitelnému rozvoji, sdílení dobré praxe v oblasti udržitelného rozvoje. Celkem 5 seminářů proběhlo na téma digitalizace v rámci projektu Digivill.

3. Medializace programu Zdravý Kraj Vysočina a MA21

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Průběžná aktualizace webových stránek projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21	Aktualizované www
2.	Propagace aktivit prostřednictvím Facebooku	Počet příspěvků na FB
3.	Propagace v tištěných a internetových médiích	Počet článků

Vyhodnocení:

ad 1) **Průběžná aktualizace webového portálu projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21**

Informace o aktivitách Zdravého Kraje Vysočina a MA21 jsme průběžně aktualizovali na webových stránkách kraje, kde byly postupně zveřejňovány tiskové zprávy a pozvánky na akce.

ad 2) **Propagace aktivit prostřednictvím Facebooku**

Kraj Vysočina má facebookovou stránku Zdravého Kraje Vysočina, kde propaguje akce, semináře s tematikou udržitelného rozvoje v kraji, apod. Sdílí zde jak aktivity své, tak i aktivity obcí a spolků v kraji. K 31. 12. 2022 bylo na stránce 368 fanoušků, oproti roku 2021 přibylo 11 nových fanoušků. Největší základnou fanoušků jsou ženy ve věku 35 – 44 let. V roce 2022 byl celkový dosah 1606. Odkaz na facebookové stránky Zdravého kraje:

<https://www.facebook.com/zdravykrajvysocina>.

ad 3) **Propagace v tištěných a internetových médiích**

V rámci programu Zdravý Kraj Vysočina a MA21 jsou důležité informace, aktuality, pozvánky, soutěže, ankety a zápisy vkládány na webové stránky <https://www.zdravykrajvysocina.cz> a na facebookový profil <https://www.facebook.com/zdravykrajvysocina>. Naše logo Zdravého Kraje Vysočina je šířeno na akcích pořádaných krajem, ale i realizátory MA21 z území, např. při Čisté Vysočině, Skutku roku, v pozvánkách na semináře v obcích, akce neziskového sektoru, aj.

Tyto aktivity jsou propagovány také v Novinách Kraje Vysočina, v případě akcí realizátorů MA21 na jejich internetových či facebookových stránkách, v případě obcí v obecních novinách.

4. Realizace aktivit Programu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina na období 2021 – 2025 pro Kraj Vysočina

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zrealizovat Konferenci k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina na aktuální témata	1 konference
2.	Propagace programu Škola podporující zdraví	Počet škol přijatých do sítě ŠPZ
3.	Motivace Škol podporujících zdraví v Kraji Vysočina prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočina	Počet podpořených projektů a výše dotace
5.	Vyhodnocení Akčního plánu Programu Zdraví 2030 na období 2021-2025 pro Kraj Vysočina (v roce 2022)	Zpracované vyhodnocení aktualizace -
6.	Podpora a realizace zdravotně preventivních projektů a akcí	Počet aktivit
7.	Mediální podpora zdravotně preventivních projektů a akcí	Počet aktivit

Vyhodnocení:

ad 1) Zrealizovat Konferenci k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina na aktuální témata

V prosinci roku 2022 proběhla konference zaměřená na zvýšení zájmu o sportování u dětí a mládeže v regionu. Hosté diskutovali o vztahu současné mladé generace ke sportu a hledali cesty, jak přimět děti, aby se vrátily ke sportování po nucené koronarovirové pauze.

ad 2) Propagace programu Škola podporující zdraví

Propagace programu probíhá v rámci akcí Odboru regionálního rozvoje a Odboru školství, mládeže a sportu a je doložena

informacemi na webových stránkách www.zdravykrajvysocina.cz. Počet škol zapojených do programu ŠPZ je 52. Jedná se opět o nejvyšší počet realizátorů v mezikrajském srovnání.

ad 3) Motivace Škol podporujících zdraví v Kraji Vysočina prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočina

Školy měly možnost se zapojit do sedmi dotačních programů Fondu Vysočiny s celkovou alokací 17 924 000 Kč.

ad 5) Vyhodnocení Akčního plánu Programu Zdraví 2030 na období 2021-2025 pro Kraj Vysočina (v roce 2022)

V roce 2022 proběhlo první vyhodnocení Programu Zdraví 2030 za rok 2021. Jedná se středně dobý strategický plán na období 2021 – 2025, který se zaměřuje na 8 prioritních oblastí. Na vyhodnocení akčních plánů za jednotlivé roky spolupracuje Kraj Vysočina napříč obory a s externími subjekty – zapojeny jsou například Krajská hygienická stanice, Státní zdravotní ústav, Zdravá Vysočina, BESIP.

ad 6) Podpora a realizace zdravotně preventivních projektů a akcí

V roce 2022 byl vyhlášen dotační program Místní Agenda 21 a Zdraví 2030. Kraj Vysočina obdržel 35 žádostí od škol a municipalit, které finančně podpořil. Součástí projektu mnohých z realizátorů byly akce zaměřené na zdraví a prevenci nemocí. Kraj Vysočina také dlouhodobě spolupracuje se Státním zdravotním ústavem, pracoviště Jihlava (SZÚ Jihlava). V roce 2022 se také uskutečnil první ročník akce Vysočina v pohybu, kdy byly veřejnosti otevřeny zdarma vnitřní sportoviště, které měly zájem se do akce zapojit.

ad 7) Mediální podpora zdravotně preventivních projektů a akcí

Zveřejňování tiskových zpráv ke konání zdravotně preventivních projektů a akcí v Novinách Kraje Vysočina, na webových stránkách kraje www.zdravykrajvysočina.cz jsme v roce 2022 zveřejnili 15 příspěvků a sdílení pozvánek na akce na facebookovém profilu Zdravý Kraj Vysočina, která má 397 sledujících.

5. Zapojování mládeže

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje	Počet akcí

Vyhodnocení:

ad 1) Zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje

Již tradičně se mládež zapojuje do akce Čistá Vysočina. K zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje dochází prostřednictvím dotačního programu MA21 a Zdraví

2030 v Kraji Vysočina. V roce 2022 podalo své projekty 35 žadatelů, z nichž 15 bylo mateřských a základních škol.

Kraj Vysočina také spolupracuje s neziskovou organizací Hodinou H, která se zaměřuje na koordinaci školních parlamentů, podporu celoživotního vzdělávání, dobrovolnictví a aktivního zapojení dětí do dění v kraji.

6. Pokračování ve sdílení dobré praxe z programu Gemeinde 21 v Dolním Rakousku a MA21 v Kraji Vysočina, Jihomoravském kraji a Jihočeském kraji

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Realizace projektu přeshraniční spolupráce INTERREG V-A AT-CZ DigiVill	Výstupy projektu

Vyhodnocení:

ad 1) **Realizace projektu přeshraniční spolupráce INTERREG V-A AT-CZ DigiVill**
V roce 2022 pokračoval projekt přeshraniční spolupráce INTERREG V-A AT-CZ. Projekt se skládal ze vzdělávacích workshopů a seminářů určených pro zástupce obcí a neziskových organizací.

Seznam proběhlých akcí:

- 29. březen – seminář na téma Plánování veřejných prostranství (Strmilov, 42 účastníků)
- 4. květen – workshop „Komunikační nástroje obce“ (Březina, 18 účastníků)
- 18. květen – seminář s názvem Jak vylepšit webové stránky obcí (Telč, 34 účastníků)
- 17. - 18. říjen – symposium digitalizace (Rabenstein an der Pielach, 65 účastníků)
- 3. – 4. listopad – seminář zaměřený na digitální nástroje pro týmovou spolupráci (Telč, 50 účastníků)

7. Vzdělávání v oblasti MA21 a UR

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Akreditované školení koordinátora projektu Zdravý kraj a MA21	Účast koordinátorky na akreditovaném školení
2.	Seminář pro zaměstnance kraje a municipalit kraje, které realizují MA21 na téma strategické plánování, udržitelný rozvoj a MA21	Počet účastníků

Vyhodnocení:

ad 1) **Akreditované školení koordinátora projektu Zdravý kraj a MA21**

V srpnu 2022 došlo ke změně koordinátorky. Nová koordinátorka Lucie Kropáčková se účastnila Základního školení koordinátorů k MA21, akreditovaného školení od NSZM, dále na akreditovaném školení zaměřeném na Zákon č. 312/2002 Sb., o úředních územních samosprávných celcích.

ad 2) **Seminář pro zaměstnance kraje a municipalit kraje, které realizují MA21 na téma strategické plánování, udržitelný rozvoj a MA21**

V roce 2022 byly pro úředníky kraje nabídnuty semináře na téma urbanismu, ochraně zemědělského půdního fondu, komunikace v sociálních službách. V prosinci 2022 proběhlo setkání realizátorů MA21 a Zdravých měst, kde agentura CENIA představila novinky v nástroji místní Agendy 21 pro rok 2023, NSZM prezentovala strategické nástroje pro Zdravá města, Krajská hygienická stanice prezentovala problém solení ve školských stravovacích zařízeních a Státní zdravotní ústav v Jihlavě představil realizátorům svoji činnost.

8. Plánování s veřejností

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Uspořádání Fóra Zdravého Kraje Vysočina	Počet účastníků
2.	Zapojování veřejnosti do projednávání problémů a záměrů	Účast odborné i laické veřejnosti na projednávání

Vyhodnocení:

ad 1) **Uspořádání Fóra Zdravého Kraje Vysočina 2021**

Na jaře 2021 se uskutečnilo Veřejné fórum Zdravého Kraje Vysočina online formou. Fórum probíhalo ve dvou dnech za účasti téměř 170 zájemců z řad odborníků i veřejnosti. Další Veřejné fórum Zdravého Kraje Vysočina proběhne v listopadu roku 2023.

ad 2) **Zapojování veřejnosti do projednávání problémů a záměrů**

Na základě 3 nejdůležitějších problémů definovaných na Veřejném fóru v roce 2021 (podpora budování cyklostezek, cyklotras, výkup pozemků ve zvláště chráněných územích a podpora prevence obezity v populaci) byly v roce 2022 realizovány tyto aktivity: byl vyhlášen program CYKLODOPRAVA A CYKLOTURISTIKA 2022 s alokací 20 mil Kč. V rámci programu PROJEKTOVÁ PŘÍPRAVA VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ 2022 bylo podpořeno 14 žádostí v oblasti Ochrana před povodněmi nebo suchem. Kraj se podpoře boji s obezitou věnoval v samostatné kampani Vysočina v pohybu. Do ní se zapojilo 50 sportovišť, které svůj program bezplatně nabídlo 10 tis. sportujících zájemcům.

9. Aktivní zapojení do celostátních osvětových kampaní

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zapojování do celostátních kampaní	Počet kampaní
2.	Intenzivní spolupráce se zapojenými organizacemi a veřejností, průběžné zlepšování propagace aktivit	Počet zapojených účastníků

Vyhodnocení:

ad 1) Zapojování do celostátních kampaní

V rámci Dne Země proběhl další ročník akce Čistá Vysočina – v roce 2022 došlo k vytvoření webové aplikace za pomoci GIS, kdy si dobrovolník mohl sám v mapě vyznačit úsek, který chce sbírat.

Dále jsme propagovali akce jako Do práce na kole, Evropský týden mobility, Dny Zdraví a 10 000 kroků.

ad 2) Intenzivní spolupráce se zapojenými organizacemi a veřejností, průběžné zlepšování propagace aktivit

Kraj Vysočina se snaží spolupracovat se všemi municipalitami v kraji, s neziskovým i podnikatelským sektorem. V rámci zapojení do MA21 a Zdravých měst, Kraj Vysočina nabízí možnost propagace akcí municipalit a neziskových organizací na facebookovém profilu Zdravého kraje nebo na www stránkách Zdravého kraje.

10. Realizace projektů a aktivit

	Aktivita	Termín
1.	Realizace projektu DigiVill v rámci Operačního programu Interreg V - A Rakousko – Česká republika 2014 – 2020	Leden – Prosinec 2022
2.	Čistá Vysočina	Duben 2022
3.	Diabetologické dny	Duben 2022
5.	Kulaté stoly	2x 2022
6.	Podzimní škola NSZM	Podzim 2022
7.	Dny zdraví	Podzim 2022
10..	Podpora a realizace zdravotně preventivních projektů a aktivit	2022

Digivill – Plánování veřejného prostranství – 29. 3. 2022, celkem 42 účastníků

Čistá Vysočina – 11. – 24. 4. 2022, 25 tis. dobrovolníků, 70 tun sesbíraného odpadu

Diabetologické dny – 21. 4. 2022, celkem 107 účastníků

Digivill – Komunikační nástroje obce – 4. 5. 2022, celkem 18 účastníků

Skutek roku – 1. 1. – 6. 6. 2022, oceněno 9 osob - 4 FO a 6 PO

Digivill – Sympozium digitalizace – 17. - 18. 10., celkem 65 účastníků

Digivill – Digitální nástroje pro týmovou spolupráci – 3. - 4. 11. ,celkem 50 účastníků

Podzimní škola NSZM – 9. – 11. 11. 2022 přes 100 účastníků, zajištění části programu
a doprovodných aktivit

Setkání realizátorů MA21 a Zdravých měst – 14. 12. 2022, 22 účastníků